

Folketingets Udvalg for Digitalisering og It

Stormgade 2-6
1470 København K
Telefon 72 28 24 00
digmin@digmin.dk

Sagsnr.
2024-1823

Doknr.
84768

Dato
24-06-2024

Svar på spørgsmål fra Pelle Dragsted (EL) stillet den 27. maj 2024.

Spørgsmål nr. 179:

”Det fremgår af fremsættelsen af L 38 fra 2003 vedrørende offentlige betalinger s. 26, at »Der vil blive taget hensyn til gruppen uden pengeinstitutkonto ved, at NemKontoen her oprettes og ejes af staten, men med hæveadgang for den pågældende person«. Vil ministeren redegøre for, hvorfor det i dag forsat ikke er muligt for mange borgere at få deres udbetalinger fra det offentlige? Vil ministeren ligeledes redegøre for, om opgaven har været sendt i udbud som det fremgår af side 27, at den skulle?”

Svar:

Til besvarelsen har jeg anmodet Digitaliseringsstyrelsen om bidrag vedr. udbudsprocessen for NemBetaling. Digitaliseringsstyrelsen oplyser følgende:

”Ved fremsættelsen af lovforslaget L 38 om offentlige betalinger i 2003 var der en forventning om, at der som en del af Nemkontosystemet skulle implementeres en løsning kaldet *NemBetalinger*, hvorefter der ville være sikret hæveadgang i en statsejet konto for de borgere, som ikke kunne eller ønskede at udpege en Nemkonto. Det viste sig imidlertid ikke at kunne realiseres.

Det fremgår således af lovforslag L 171 om ændring af lov om offentlige betalinger fremsat den 3. marts 2006 i de almindelige bemærkninger, side 5834, at:

Etablering af ordningen for NemBetalinger har ikke vist sig realisabel, idet ingen pengeinstitutter på frivillig forretningsmæssig basis har tilbudt at oprette statsejede konti til brug for borgere og virksomheder uden egne Nemkonti, jf. finansministerens redegørelse af 21. april 2005 til Folketingets Politisk- Økonomiske Udvalg.

Af nævnte redegørelse (PØU alm. del – Bilag 38, 2004-05 (2. samling)) fremgår det endvidere at:

Økonomistyrelsen igangsatte primo 2004 en EU-udbudsforretning om varetagelsen af NemKonti og NemBetalinger. Økonomistyrelsen har imidlertid måttet konstatere, at det ikke i udbudsfasen var muligt at få tilvejebragt en løsning omkring NemBetalinger.

De to tilbudsgivere (IBM og KMD) har i udbudsforløbet anmodet dels Finansrådet dels de tre landsdækkende pengeinstitutter (Danske Bank, Nordea og Jyske Bank) om at medvirke til en løsning om NemBetalinger som forudsat i lovforslaget om offentlige betalinger m.v. Hverken Finansrådet eller de tre pengeinstitutter har dog ønsket at indgå en aftale om statsejede konti i pengeinstitutterne til brug for NemBetalinger.

Efter udbudsforretningens afslutning har Økonomistyrelsen rettet fornyet henvendelse til Finansrådet og de tre landsdækkende pengeinstitutter om at medvirke til varetagelsen som forudsat i lovforslaget, men dette blev igen afvist af både Finansrådet og de tre pengeinstitutter.

[...]

De borgere/virksomheder, der efter ovennævnte bestræbelser fortsat ikke har anvist en pengeinstitutkonto, vil kunne modtage betalinger fra de offentlige myndigheder på samme måde som i dag, hvor udbetalinger til disse sker ved udstedelse af checks eller ved kontant udbetaling.

Problemstillingen omkring NemBetaling har kun mindre betydning for implementeringen af den samlede reform, da langt størstedelen af betalingerne vil blive håndteret gennem NemKonto-systemet.

Indførslen af NemKonto har bidraget til en effektivisering af offentlige udbetalinger, men som det fremgår af redegørelsen samt bemærkninger til loven, skal offentlige myndigheder fortsat sikre udbetaling til borgere, som ikke råder over en NemKonto. Det kan fx være ved udbetaling til en pårørendes konto eller kontant. ”

Vi har med NemKonto-ordningen indført en pligt for borgere, der skal modtage ydelser fra det offentlige, til at anvise deres bankkonto som NemKonto. Det er nemt og effektivt for langt de fleste. Men for visse borgere er det ikke muligt at få eller håndtere en bankkonto, og de skal naturligvis hjælpes. Folketingets Ombudsmand tilkendegav i sin udtalelse af den 20. december 2023 (FOB 2023-40), at offentlige myndigheder ikke kan stille som krav for udbetalinger af ydelser, at en borger råder over en pengeinstitutkonto. Jeg forholder mig således til, at det er den enkelte udbetalende myndigheds ansvar at sørge for alternative udbetalingsløsninger, hvis en borger ikke råder over en NemKonto.

Der findes flere gode eksempler på, hvordan aktører har stillet alternative løsninger til rådighed for borgere, der ikke har en bankkonto¹, hvortil udbetalinger fra det offentlige kan ske. Det kan hertil tilføjes, at problemstillingerne relateret til det i stigende grad kontantløse samfund er komplekse og derfor også kræver flere forskellige greb at håndtere. Regeringen arbejder med udfordringerne i flere spor i samarbejde med finanssektoren og civilsamfundet, og jeg tror på, at det er den rigtige vej at gå for at løse udfordringerne.

Med venlig hilsen

Marie Bjerre

Bilag:

Bilag 1. PØU alm. del – Bilag 38, 2004-05 (2. samling)

¹ <https://www.sm.dk/Media/638441244200505141/Afrapportering%20om%20udsattes%20adgang%20til%20kontanter.pdf>